

Розробник: Лігус Ольга Марківна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Викладач: Лігус Ольга Марківна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва
Протокол від "30" серпня 2018 року № 17

Завідувач кафедри _____ О.М. Олексюк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 025.00.02 Сольний спів
_____. 2018 р.

Гарант освітньої програми _____ О.П.Петрикова

Робочу програму перевірено
_____. 2018 р.

Заступник директора _____ А.О.Таранник

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

Заступник директора _____

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра теорії та методики музичного мистецтва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ О.Б. Жильцов
«__» _____ 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо

для студентів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

Київ - 2018

Розробник: Лігус Ольга Марківна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Викладач: Лігус Ольга Марківна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Протокол від “30” серпня 2018 року № 17

Завідувач кафедри _____ О.М. Олексюк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 025.00.02 Сольний спів

___. 2018 р.

Гарант освітньої програми _____ О.П.Петрикова

Робочу програму перевірено

___. 2018 р.

Заступник директора _____ А.О.Таранник

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	6
2. Мета і завдання навчальної дисципліни	6
3. Результати навчання за дисципліною	6
4. Структура навчальної дисципліни	8
5. Програма навчальної дисципліни	9
6. Контроль навчальних досягнень	11
7. Навчально-методична карта дисципліни	2
8. Рекомендовані джерела	2
9. Додаткові ресурси	2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		заочна
«Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо»			
<i>Вид дисципліни</i>	<i>обов'язкова</i>		
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	<i>українська</i>		
<i>Загальний обсяг кредитів/годин</i>	<i>2/60</i>		
<i>Курс</i>	<i>2</i>		-
<i>Семестр</i>	<i>3</i>		-
<i>Кількість змістових модулів з розподілом:</i>	<i>2</i>		
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>2</i>		-
<i>Обсяг годин, у тому числі:</i>	<i>60</i>		-
<i>Аудиторні</i>	<i>38</i>		-
<i>Модульний контроль</i>	<i>4</i>		-
<i>Семестровий контроль</i>	-		-
<i>Самостійна робота</i>	<i>18</i>		-
<i>Форма семестрового контролю</i>	-		-

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета - формування і розвиток музично-слухового й музично-аналітичного досвіду студента, що передбачає вільне володіння навичками чистого інтонування музичного матеріалу в різних формах, цілісного сприйняття музичного твору, грамотного аналізу окремих елементів музичної мови, глибокого осмислення композиційних, жанрово-стильових та стилістичних особливостей музичного твору як художнього об'єкту.

Завдання:

- формування навичок чистого інтонування та визначення на слух елементів музичної мови;
- формування навички вільного читання з листа одноголосних мелодій, дво-триголосних фрагментів та хорових партитур;
- розвиток внутрішнього слуху (уміння визначати стиль та характер музичного твору без програвання його на інструменті, визначати мелодичні та ладові особливості, функціонально-гармонічну канву хорової партитури, її ладо-тональні, темпові зміни, композиційні особливості);
- розвиток навички ансамблевого виконання;
- розвиток навички аналізу музичних творів та елементів музичної мови;
- формування осмисленого ставлення до музичного мистецтва різних епох;
- формування навичок запису одноголосного та двоголосного диктанту;
- розвиток навички добору акомпанементу до заданої мелодії (класико-романтичного стилю або естрадно-джазового);

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

- розвинені музично-слухові уявлення та інтонаційна компетентність;
- сформовані навички музично-слухового аналізу та відтворення елементів музичної мови;
- уміння цілісно сприймати музичних твір будь-якої доби, стилю або жанру та інтерпретувати його;
- сформовані початкові композиторські навички та музичного аранжування;
- володіння навичками самостійного пошуку музичного матеріалу в мережі Інтернет та методами його обробки із застосуванням сучасних музично-інформаційних технологій;
- мисленнєва активність, уміння творчо розв'язувати навчальні та професійні завдання.

У процесі вивчення курсу студент формує такі **програмні компетентності**:

Загальні: комунікативна, інформаційна, науково-дослідна, самоосвітня, універсальна.

Спеціальні:

музично-теоретична:

- здатність застосовувати на практиці основні положення теорії музики, аналізу музичних творів, поліфонії, гармонії;
- навичка вільно читати з листа музичні приклади різного рівня інтонаційно-ритмічної складності;
- уміння записати на слух мелодію в будь-якому стилі та тональності;
- уміння по пам'яті відтворити певні засоби музичної виразності (фрагмент музичного тексту);
- уміння добору акомпанементу до заданої мелодії на музичному інструментів з використанням особливостей різних видів гармонії та фактури;

інформаційно-технологічна:

- навичка самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань;
- уміння відшукувати, систематизувати та аналізувати інформацію;
- уміння створювати мультимедійні презентації, складати анотації, коментарі до музичних творів;
- уміння послуговуватися мультимедійними програмами та онлайн-платформами з дисципліни Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо та укладати зразки мультимедійних завдань.

Вивчення курсу Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо здійснюється в тісному зв'язку з вивченням таких музично-теоретичних дисциплін як гармонія, поліфонія, аналіз музичних творів (поліфонія) та передбачає створення студентами результативного творчого проекту, який синтезує програмні результати вивчення зазначених дисциплін та презентує рівень навчальних досягнень студентів у творчій формі.

Навчальний матеріал дисципліни побудований на прикладах світової та української класичної та естрадної музики, творів сучасних українських та зарубіжних композиторів, народної української творчості.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт	
			Аудиторна:	
			Практичні	Самостійна
Змістовий модуль 1. Фонізм акордів				
Тема 1.1.	Тризвук, його різновиди	6	4	2
Тема 1.2.	Обернення тризвуків	6	4	2
Тема 1.3.	Септакорд, його різновиди	8	6	2
Тема 1.4.	Обернення септакордів	8	6	2
Модульний контроль		2		
Разом		30	20	8
Змістовий модуль 2. Функціональна основа мажорно-мінорної системи				
Тема 2.1.	Головні тризвуки ладу	6	4	2
Тема 2.2.	Головні септакорди ладу	12	8	4
Тема 2.3.	Домінантсептакорд та його обернення	10	6	4
Модульний контроль		2		
Разом		30	18	10
Усього		60	38	18

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Фонізм акордів

Тема 1.1. Тризвук, його різновиди

Мета: набуття слухового й аналітичного досвіду визначення фонізму мажорного, мінорного, збільшеного та зменшеного тризвуків, усвідомлення відмінностей їхньої структури, осмислення виразності звучання кожного з різновидів тризвуку в музичних творах, розвиток навичок чистого інтонування чотирьох видів тризвуків від різних звуків.

Джерела: 1, 3, 4, 5, 8, 11, 21

Тема 1.2. Обернення тризвуків

Мета: набуття слухового й аналітичного досвіду визначення фонізму обернень мажорного, мінорного, збільшеного та зменшеного тризвуків. обернень, усвідомлення відмінностей їхньої структури, осмислення виразності звучання кожного з обернень певного виду тризвуку в музичних творах, розвиток навичок чистого інтонування чотирьох видів тризвуків та їх обернень, побудованих від різних звуків.

Джерела: 1, 3, 4, 5, 8, 11, 21

Тема 1.3. Септакорд, його різновиди

Мета: набуття слухового й аналітичного досвіду визначення фонізму септакордів різних видів, усвідомлення відмінностей їхньої структури, пріоритету семи різновидів септакордів у художній практиці, осмислення виразових особливостей їхнього звучання у музичних творах, розвиток навичок чистого інтонування семи видів септакордів від різних звуків.

Джерела: 1, 3, 4, 5, 8, 11, 21

Тема 1.4. Обернення септакордів

Мета: набуття слухового й аналітичного досвіду визначення фонізму обернень семи видів септакордів, усвідомлення відмінностей їхньої структури, осмислення виразності їх звучання у музичних творах, розвиток навичок чистого інтонування семи видів септакордів та їх обернень, побудованих від різних звуків.

Джерела: 1, 3, 4, 5, 8, 11, 21

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Функціональна основа мажорно-мінорної системи

Тема 2.1. Головні тризвуки ладу

Мета: усвідомлення функціональної логіки мажорно-мінорної системи, засвоєння типових мелодико-інтонаційних і мелодико-гармонічних формул плагального, автентичного та повного функціонального зворотів за участі головних тризвуків ладу, набуття слухового та аналітичного досвіду визначення типів функціональних зворотів у мелодіях та музичних творах гомофонно-гармонічного викладу, розвиток навичок чистого інтонування головних тризвуків ладу з оберненнями, осмислення ролі функціональної логіки в організації музичної композиції.

Джерела: 1, 3, 4, 5, 8, 11, 21

Тема 2.2. Головні септакорди ладу

Мета: усвідомлення ладових функцій трьох головних септакордів, засвоєння типових мелодико-інтонаційних і мелодико-гармонічних формул плагального, автентичного та повного функціонального зворотів за участі трьох головних септакордів ладу, осмислення відмінностей структури септакордів другого та сьомого ступенів в натуральному та гармонічному мажорі, набуття слухового та аналітичного досвіду визначення типів функціональних зворотів у мелодіях та музичних творах гомофонно-гармонічного викладу, розвиток навичок чистого інтонування головних септакордів ладу.

Джерела: 1, 3, 4, 5, 8, 11, 21

Тема 2.3. Домінантсептакорд та його обернення

Мета: усвідомлення ладо-гармонічної функції доміантсептакорду, засвоєння типових мелодико-інтонаційних і мелодико-гармонічних формул автентичних та повних функціональних зворотів за участі доміантсептакорду та його обернень із розв'язанням, розвиток навичок чистого інтонування вивчених акордів із розв'язанням, набуття слухового та аналітичного досвіду визначення доміантсептакорду та його обернень у мелодіях та музичних творах гомофонно-гармонічного викладу.

Джерела 1, 2, 6, 7, 10, 12, 17.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення із дисципліни «Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	10	10	9	9
Робота на практичних заняттях	10	10	100	9	90
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	3	15
	Разом	-	155	-	139
Максимальна кількість балів: 294 бали					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ п/п	Тема	Зміст завдань
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Фонізм акордів		
1.1.	Тризвук, його різновиди	<ul style="list-style-type: none"> – <i>інтонування від звуків</i> вгору та вниз чотирьох видів тризвуків; – <i>сольфеджування</i> одноголосних мелодій та опрацювання триголосних музичних фрагментів з використанням різних видів тризвуків у тональностях 0-5 знаків; – <i>визначення на слух</i> тризвуків у творах, запропонованих викладачем; – <i>аналіз</i> образно-емоційного змісту музичних творів з використанням вивчених акордів. – <i>імпровізація мелодій</i> з використанням вивчених акордів у різних видах мажору й мінору; – <i>створення мелодій</i> з використанням тризвуків різних видів; – <i>пошук</i> вивчених акордів у творах з фаху.
1.2.	Обернення тризвуків	<ul style="list-style-type: none"> – <i>інтонування від звуків</i> вгору та вниз секстакордів та квартсекстакордів чотирьох видів; – <i>сольфеджування</i> одноголосних мелодій та опрацювання триголосних музичних фрагментів з використанням обернень різних видів тризвуків у тональностях 0-5 знаків; – <i>визначення на слух</i> обернень тризвуків у творах, запропонованих викладачем; – <i>аналіз</i> образно-емоційного змісту музичних творів з використанням вивчених акордів; – <i>імпровізація мелодій</i> в різних видах мажору й мінору з використанням вивчених акордів; – <i>створення мелодій</i> з використанням секстакордів та квартсекстакордів чотирьох видів тризвуків; – <i>пошук</i> вивчених акордів у творах з фаху.
1.3.	Септакорд, його різновиди	<ul style="list-style-type: none"> – <i>інтонування від звуків</i> вгору та вниз семи видів септакордів; – <i>сольфеджування</i> одноголосних мелодій та опрацювання чотириголосних музичних фрагментів з використанням різних видів септакордів у тональностях 0-5 знаків; – <i>визначення на слух</i> септакордів у музичних творах, запропонованих викладачем; – <i>аналіз</i> образно-емоційного змісту музичних творів з використанням вивчених акордів; – <i>імпровізація мелодій</i> в різних видах мажору й

		<p>мінору з використанням вивчених акордів;</p> <ul style="list-style-type: none"> – створення мелодій з використанням різновидів септакордів; – пошук вивчених акордів у творах з фаху.
1.4.	Обернення септакордів	<ul style="list-style-type: none"> – інтонування від звуків вгору та вниз семи видів септакордів; – сольфеджування одноголосних мелодій та опрацювання чотириголосних музичних фрагментів з використанням різних видів септакордів у тональностях 0-5 знаків; – визначення на слух септакордів у музичних творах, запропонованих викладачем; – аналіз образно-емоційного змісту музичних творів з використанням вивчених акордів; – імпровізація мелодій в різних видах мажору й мінору з використанням вивчених акордів; – створення мелодій з використанням різновидів септакордів; – пошук вивчених акордів у творах з фаху.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Функціональна основа мажорно-мінорної системи		
2.1.	Головні тризвуки ладу	<ul style="list-style-type: none"> – інтонування головних тризвуків ладу з оберненнями у тональностях 0-5 знаків; – сольфеджування одноголосних мелодій та триголосних музичних фрагментів з використанням головних тризвуків у тональностях 0-5 знаків; – визначення на слух різних типів функціональних зворотів за участі головних тризвуків ладу та їх обернень у творах, запропонованих викладачем; – аналіз (функціонально-гармонічний) музичних творів з використанням вивчених акордів; – добір акомпанементу з використанням головних тризвуків ладу до мелодій, запропонованих викладачем; – імпровізація мелодій в різних видах мажору й мінору з використанням вивчених акордів; – створення мелодій з використанням вивчених акордів; – пошук різних типів функціональних зворотів з використанням головних тризвуків ладу та їх обернень у творах з фаху.
2.2.	Головні септакорди ладу	<ul style="list-style-type: none"> – інтонування основного виду головних септакордів ладу в тональностях 0-5 знаків; – сольфеджування мелодій та чотириголосних музичних фрагментів з використанням головних септакордів ладу в тональностях 0-5 знаків; – визначення на слух різних типів функціональних зворотів за участі головних септакордів ладу в

		<p>музичних творах, запропонованих викладачем;</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналіз (функціонально-гармонічний) музичних творів з використанням вивчених акордів; – добір акомпанементу з використанням головних септакордів ладу до мелодій, запропонованих викладачем; – імпровізація мелодій в різних видах мажору й мінору з використанням руху по тонах вивчених акордів; – створення мелодій з використанням вивчених акордів; – пошук різних типів функціональних зворотів з використанням головних септакордів у творах з фаху.
7.3.	Домінантсептакорд та його обернення	<ul style="list-style-type: none"> – інтонування домінінтсептакорду та його обернень із розв’язанням у тональностях 0-5 знаків; – сольфеджування одноголосних мелодій та опрацювання чотириголосних музичних фрагментів з використанням домінінтсептакорду та його обернень у тональностях 0-5 знаків; – визначення на слух функціональних зворотів з використанням домінінтсептакорду та його обернень у творах, запропонованих викладачем; – аналіз (функціонально-гармонічний) музичних творів з використанням вивчених акордів; – добір акомпанементу з використанням доміант септакорду та його обернень до мелодій, запропонованих викладачем; – імпровізація мелодій з використанням руху по тонах доміантсептакорду / його обернень; – створення мелодій з використанням вивчених акордів; – пошук функціональних зворотів з використанням доміантсептакорду / його обернень у творах з фаху.

Кількість балів за виконання завдань для самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;

Максимальна кількість балів за виконання завдань для самостійної роботи – 5 балів.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням елементів електронних завдань.

Форма проведення: комбінована

Максимальна кількість балів: 25

Зміст: усний музичний диктант (максимальний бал - 5), слуховий аналіз (максимальний бал - 5), сольмізація з листа (максимальний бал - 5), інтонаційні вправи (максимальний бал - 5), творчі завдання (максимальний бал - 5)

Критерії оцінювання:

22 – 25 балів - не більше однієї помилки в усному музичному диктанті, чисте інтонування з листа музичного прикладу у класико-романтичній стилістиці, до двох незначних помилок під час виконання інтонаційних вправ та під час розв'язання завдань слухового аналізу, вільне оперування інтонаційними моделями під час виконання творчих завдань.

17 – 21 бал - не більше трьох помилок в усному музичному диктанті, до трьох огрехів в інтонуванні з листа музичного прикладу класико-романтичної стилістики за умови дотримання музичного строю, до трьох незначних помилок під час виконання інтонаційних вправ та під час розв'язання завдань слухового аналізу, вправне оперування інтонаційними моделями під час виконання творчих завдань.

16 – 11 балів - до чотирьох помилок усному музичному диктанті, до чотирьох помилок у читанні з листа музичного прикладу з класико-романтичної стилістики, до трьох помилок під час виконання інтонаційних вправ та під час розв'язання завдань слухового аналізу, обмеженість оперування інтонаційними моделями під час виконання творчих завдань.

1 – 10 балів - більше п'яти грубих помилок усному музичному диктанті, інтонування з листа музичного прикладу з класико-романтичної стилістики із значною кількістю помилок та недотриманням музичного строю, до шести помилок під час виконання інтонаційних вправ та під час розв'язання завдань слухового аналізу, неспроможність оперувати інтонаційними моделями під час виконання творчих завдань.

6.4. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом 60 год.: практичні – 38 год., самостійна робота – 18 год., модульний контроль – 4 год.							
Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2		
Назва модуля	Фонізм акордів				Функціональна основа мажорно-мінорної системи		
Кількість балів за модуль	155 балів				139 бали		
Практичні	1.1	1.2.	1.3.	1.4.	2.1.	2.2.	2.3.
Теми практичних занять	Тризвук, його різновиди (4 год)	Обернення тризвуків (4 год)	Септакорд, його різновиди (6 год)	Обернення септакордів (6 год)	Головні тризвуки ладу (4 год)	Головні септакорди ладу (8 год)	Домінантсептакорд та його обернення (6 год)
Практичні заняття (всього 209 балів)	(1+10)*2	(1+10)*2	(1+10)*3	(1+10)*3	(1+10)*2	(1+10)*4	(1+10)*3
Самостійна робота (всього 35 балів)	56	56	56	56	56	56	56
Види поточного контролю (всього 50 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)		
Разом	294 бали						

8. Рекомендовані джерела

Основні

1. Афоніна О. С. Сольфеджіо на основі сучасної джазової та естрадної музики: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. Афоніна, В. Баранова. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – 148 с.
2. Блюм Д. Гармоническое сольфеджио / Д. Блюм. – М. : Сов. композитор, 1991. – 78 с.
3. Вахромеев В. Элементарная теория музыки / В. Вахромеев. – Москва, 1951.
4. Драгомиров П. Учебник сольфеджио / П. Драгомиров. – Москва : Музыка, 1991. – 63 с.
5. Калмыков Б. Сольфеджио. Часть 1, одноголосие / Б. Калмыков, Г. Фридкин. – Москва, 1962.
6. Незванов Б., Лашенкова А. Хрестоматия по слуховому гармоническому анализу / Б. Незванов, А. Лашенкова. – Ленинград, 1976.
7. Островский А., Соловьев С., Шокин В. Сольфеджио / А. Островский. – Вып. 2. – Москва, Сов. композитор, 1977. – 176 с.
8. Серебряный М. Диктанты на основе эстрадной и джазовой музыки / М. Серебряный. – Київ : Музична Україна, 1989.
9. Серебряный М. Сольфеджио на ритмоинтонационной основе современной эстрадной музыки / М. Серебряный. – Київ : Музична Україна, 1987.
10. Скребкова О., Скребков С. Хрестоматия по гармоническому анализу / О. Скребкова, С. Скребков. – Москва, 1967.
11. Смаглій Г. А., Маловик Л. В. Основы теории музыки 2. вид., доп. і перероб. / Г. Смаглій, Л. Маловик. – Харків : Факт, 2001. – 384 с.
12. Столова Є. Музичний диктант (двоголосся, триголосся і чотириголосся) / Є. Столова. – Київ : Муз. Україна, 1978.

Додаткові

13. Алексеев Б. Гармоническое сольфеджио / Б. Алексеев. – Москва : Музыка, 1975.
14. Євпак Є. Хорові розспівки / Є. Євпак. – Київ : Музична Україна, 1975. – 28 с.
15. Кириллова В., Попов В. Сольфеджио. – Ч. 1. / В. Кириллова, В. Попов. – Москва, 1987.
16. Крунтяева Т. Словарь иностранных музыкальных терминов / Т. Крунтяева, Н. Молокова, А. Ступель. – Ленинград : Музыка, 1985.
17. Ладухин Н. 1000 примеров музыкального диктанта / Н. Ладухин. – Москва : Музыка, 1981. – 87 с.
18. Мілка Є., Шевченко М. Гармонічне сольфеджіо / Є. Мілка, М. Шевченко. – Київ, 1978.
19. Стронько Б. Ю. Диктанты з сольфеджіо (одноголосні, інтервально-акордові, гармонічні), аудіо-диск. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівнів акредитації / Б. Стронько. – Вінниця : Нова Книга, 2008.
20. Фридкин Г. Музыкальные диктанты / Г. Фридкин. – Москва : Музыка, 1981. – 207 с.
21. Якубяк Я. Деякі вправи з сольфеджіо / Я. Якубяк. – Київ : Музична Україна, 1972.

9. Додаткові ресурси

Онлайн-платформи:

- <http://www.earbeater.com/online-ear-training>
- <https://utheory.com/>
- <https://www.musical-u.com/ear-training-exercises/>
- <https://practicesightreading.com/>
- <http://term.in.ua/>

